

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO XI. Telefon št. 2552. LJUBLJANA, 7. januarja 1928. Telefon št. 2552. ŠTEV. 3.

Problem naše trgovinske bilance.

V zadnjem času se v našem strokovnem časopisju mnogo razpravlja o padanju našega izvoza in o pasivnosti naše trgovinske bilance v preteklem letu. Pri presoji tega vprašanja se jemlje navadno popolnoma nekritično številke, ki jih objavlja Generalna direkcija carin o vrednosti našega uvoza in izvoza. Toda če se resneje zamislimo v predpise, kakor tudi v način, kako se podatki za oceno vrednosti izvažanega in uvažanega blaga pri nas prijavljajo in sestavljajo, vidimo, da te številke ne morejo predstavljati učinkovite vrednosti našega uvoza, odnosno našega izvoza.

Toda ta problem je postal s stališča interesov naše finančne politike že zelo pereč in je bilo zato nujno potrebno, da se predpisi glede cenitve naše izvozne in uvozne trgovine revidirajo in izdajo potrebne odredbe, da pridemo vsaj za tekoče leto 1928 do točnejše slike o vrednosti uvoza in izvoza, v kolikor se to pač v danih razmerah in z ozirom na delikatnost predmeta sploh da doseči.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, ki posveča temu vprašanju posebno pažnjo, je zato letos ob priliki ankete, ki jo je priredila Generalna direkcija carin glede specializacije statistike naše zunanje trgovine, predložila finančnemu ministru obširno spomenico, v kateri je opozorila na nujno potrebo noveliranja predpisov glede sestavljanja statistike zunanje trgovine iz leta 1920. V tej spomenici je zbornica opozorila ministrstvo na vse nedostatke naše sedanje trgovsko-statistične službe, posebno glede označbe izvornih, odnosno namembnih držav pri reekspediranem blagu, kakor tudi pri predelanim blagu in na pomanjkljivost, odnosno površnost pri sedanjem načinu prijavljanja in ugotavljanja vrednosti blaga. Posebno v izvoznem prometu se povečini kot vrednost označuje ona vsota valute, ki si jo mora izvoznik po cenovniku osigurati, kar seveda niti z daleka ne odgovarja faktični vrednosti našega izvoza. Sedanji predpisi določajo, da se mora v izvozni prijavi naznačiti vrednost blaga na meji, ki se jo ugotovi na ta način, da se k tržni ceni blaga v notranjosti države priračuna vozina do meje, kakor tudi carinske in druge stroške. Toda v praksi se to v 90% ne godi in zato je izkazana vrednost našega izvoza mnogo manjša, kakor pa znaša resnična vrednost v inozemstvo prodanega blaga.

Generalna direkcija carin je stali-

šče naše zbornice v polnem obsegu osvojila in je izdala s 1. januarjem obširna nova navodila glede ocene vrednosti in specifikacije naše zunanje trgovine, po katerih se bo vodila in sestavila že statistika za tekoče leto. Po teh odredbah se bo vodilo 8 vrst statistike in sicer: navadna uvozna, izvozna in prevozna, dalje statistika o uvozu blaga na predelavo, delavo in reparaturo in istotako o izvozu blaga v enake svrhe in končno statistika blaga, ki se vrača iz inozemstva in ki se uvažava v svrhu negotove prodaje, razstave, polnitve itd. samo pogojno v našo državo.

V izvoznem prometu se bo prijavljala sedaj učinkovita prodajna vrednost blaga z dodatkom prevoznih stroškov do meje, tako da imamo izgleda, da bomo za tekoče leto dobili resničnejšo sliko o naši trgovinski in plačilni bilanci.

Obenem s temi novimi naredbami je Generalna direkcija carin odredila specifikacijo statistike za obširno število raznovrstnih predmetov, posebno kemične stroke, ki se bodo v bodoče vodili ločeno in ne pod skupnimi kolektivnimi postavkami kot dosedaj. Naša statistika zunanje trgovine za leto 1926 vsebuje pri uvozu 1.641 rednih števil, pri izvozu pa 597, dočim šteje naša uvozna carinska tarifa v celoti le 700 carinskih postavk. Že v letu 1927 je bilo število statistične evidence znatno povečano, a s tekočim letom se je to zgodilo še v mnogo večjem obsegu.

Tako stopamo glede statistike naše zunanje trgovine v krog najbolj naprednih in razvitih držav, kjer šteje zunanja statistika povprečno nad 2.000 rednih evidenčnih števil. Važnost detajlirane statistike znajo naši gospodarski krogi v vedno večji meri ceniti. Detajlirana statistika nam omogočuje, da zasledujemo točno razvoj konkurenčnega položaja in odnošaja domače produkcije napram uvozu iz inozemstva za vse važnejše predmete po provenijencah blaga iz posameznih inozemskih držav. Nova industrijska podjetja, ki nastajajo v naši državi, so vedno bolj zainteresirana, da se statistika glede vseh predmetov, ki jih izdelujejo, specializira, ker samo taka statistika daje dobro podlago za spretno in previdno carinsko politiko in za dobro politiko trgovskih pogodb.

Reformo, ki jo je izvedla Generalna direkcija carin, pozdravljamo z velikim zadovoljstvom in bo prinesla našemu gospodarstvu nedvomno znatne koristi.

Kdo je dolžan plačevati davek na zaslužek privatnih nameščencev?*

Te dni je poročal »Slovenec« o intervenciji poslanca g. Kremžarja pri generalnem direktorju g. Dušanu Letici glede davka na zaslužek privatnih nameščencev. Za zaščito uradništva, ki ima nevhvaležno nalogo, da izvaja davčne zakone, smatram za potrebno, da pojasnim širši javnosti pravi dejanski položaj, ker se mi zdi, da hoče generalni direktor zvrniti odgovornost za zmedo, ki je nastala glede pobiranja davka na zaslužek privatnih uradnikov, na izvršujoče uradnike, dasi jo je povzročila generalna direkcija sama.

Gre predvsem za vprašanje, kdo je dolžan plačevati davek na zaslužek privatnih nameščencev. S členom 79., odstavek IV., finančnega zakona za 1927/28 je za privatne nameščence uveljavljen nov davek, ki je izdatno trši nego je davek na ročno delo. Med privatne nameščence, ki so dolžni plačevati nov davek, spadajo v smislu zakona tudi kvalificirani trgovski in obrtniški pomočniki. V praksi je nastalo takoj aktualno vprašanje, kako je tolmačiti pojem kvalificiranega trgovskega ali obrtniškega pomočnika, odnosno po katerih vidikih naj se razdele uslužbenci med one, za katere je pobirati nov davek, in med one, za katere naj se še nadalje pobira davek na ročno delo. To vprašanje je finančna delegacija z odlokom z dne 16. maja 1927, št. 1. A 1766, povoljno rešila. Pojasnila je davčnim oblastvom pojem kvalificiranega pomočnika v tem smislu, »da je za to potrebna neka višja stopnja strokovnega znanja, ki se pa ne pridobi že z absolviranjem vajeniške dobe in s položajno pomočniške preizkušnje. Tudi ne zadošča manualna izurjenost, marveč potrebna je zaposlenost pretežno z duševnim delom. Po členu 79. VI. finančnega zakona za 1. 1927/28 se bodo obdačevali le oni pomočniki, pri katerih so dani ti pogoji, dočim bodo drugi plačevali še nadalje davek na ročno delo.«

To interpretacijo, ki je vstrezala interesentom in bila tudi brez dvoma v intenciji zakonodajalca, je pa generalna direkcija davkov žalibog že z razpisom z dne 19. septembra 1907, br. 105071, bistveno izpremenila. V tem razpisu je generalna direkcija odredila sledeče:

»Za kvalificirane trgovske in obrtniške pomočnike s smatrajo one osebe, ki proti stalni plači in nameščenju opravljajo take posle, za katere potrebujejo razen telesnega dela gotovo usposobljenost.

Za stalno nameščenje se smatra ono, ki je vezano na odpovedni rok. Za usposobljenost se ne smatra samo šolska kvalifikacija (vajeniška šola, šola trgovske omladine), ampak tudi praksa, ki je potrebna, da se v gotovem poklicu doseže, ako se hoče z uspehom opravljati.

Za čevljarskega pomočnika, torej za kvalificiranega delavca, se ne smatra samo oni, ki je dovršil poleg vajeniške dobe vajeniško šolo, ampak tudi oni, ki se je obrti naučil, dasiravno ni nikdar obiskoval vajeniške šole. Grafični nameščenec se smatra za

* Opomba uredništva: Ta dopis nam je došel iz krogov davčnih uradnikov. Ker podaja pregledno sliko o davku na zaslužek zasebnih nameščencev, ga rade volje priobčujemo.

dil v vajeniško šolo, ker mu je za izvrševanje njegovega poklica potrebna izučitev — praktično delo, katero se smatra za njegovo šolo.

Torej vsak oni privatni nameščenec, ki bi svojega poklica ne mogel izvrševati brez predidne izobrazbe (vajeniške), smatra se za kvalificiranega delavca, ne glede na to, je-li za izvrševanje tega obrta dobil tudi šolsko usposobljenost.

To pojasnilo direkcije naj vzamejo oblasti na znanje in v njegovem smislu davek odmerjajo.

Generalna direkcija se je s tem pojasnilom postavila na povsem drugo stališče nego finančna delegacija, katere interpretacija je bila s tem odlokom razveljavljena.

Ko je vsled tega nastalo med prizadetimi »kvalificiranimi« delavci, posebno v tiskarski stroki, opravičljivo razburjenje vsled višje izmere davka na zaslužek privatnih nameščencev, je generalna direkcija izdala o tem vprašanju nov razpis, ki se glasi:

»Tej direkciji je sporočeno, da davčna oblastva strogo uporabljajo zakonske odredbe in navodila te direkcije o obdačenju privatnih nameščencev in posebej grafičnih delavcev.

Vsled tega se priporoča, da navodila te direkcije br. 105071 tolmačite najekstenzivnejše, to iz razloga, ker je ta direkcija z onimi navodili hotela gori navedenim davkoplačevalcem čimbolj ustreči.

Davčna odmera se ne sme izvrševati na način, ki bi izgledal napram davkoplačevalcu ali delodajalcu kakor šikana po davčnih oblastvih in organih. Vsled tega smatra Direkcija za potrebno, priporočati Vam, da uporabljate odredbe o davku na zaslužek telesnih delavcev v vseh slučajih, na katerih podstavi ne morete upravičeno porabljati odredbe o davku privatnih nameščencev.

Generalni direktor davkov je izjavil poslancu g. Kremžarju, da je intencija te nove okrožnice ta, da ostane do 1. aprila 1928 vse pri starem, to je, da dotlej plačajo davek na ročno delo vsi, ki so ga izpočetka plačevali, ne da bi bili obvezani sedaj plačevati davek za zasebne nameščence.

Saj je mogoče, da je generalni direktor tako mislil, kakor je povedal g. poslancu. Ako je bila njegova izjava iskrena — o tem ne more biti dvoma — potem se je v okrožnici jako slabo izrazil, kajti niti od daleč ne more priti praktičnemu uradniku na um, da je okrožnico tako tolmačiti, kakor je g. generalni direktor izjavil g. poslancu. Kaj pa pravi ta okrožnica, na katero se g. generalni direktor sklicuje? Edino to, da daje davčnim oblastvom pravico, da tam, kjer so v dvomu, je-li odmeriti davek na ročno delo ali davek na zasebne nameščence, predpišejo davek na ročno delo. S to okrožnico pa ni preklical razpisa br. 105071 iz leta 1927. Za davčna oblastva torej ta razpis še nadalje ve-

PRED TRGOVINSKIMI POGAJANJI S ČEŠKOSLOVAŠKO.

Ob priliki obiska češkoslovaške parlamentarne delegacije v Beogradu se bodo vršila neobvezna pogajanja glede trgovinske pogodbe s Češkoslovaško. Če bo dosežen sporazum v spornih vprašanjih, bodo oficijelna pogajanja pričela v najkrajšem času v Pragi. Kakor poročajo iz Prage, je češkoslovaška lista zahtev definitivno redigirana ter je bilo pretekli teden v češkoslovaškem zunanjem ministrstvu sklenjeno, da se v svrhu pogajanj povabi v Prago jugoslovenska delegacija in da se ima določitev termina pogajanj prepustiti jugoslovenski vladi.

Vsak smotren gospodar

mora v lastnem interesu skrbeti za to, da naroči »Trgovski list« za leto 1928.

Iz naših organizacij.

TRGOVSKI PLES.

Senzacija vsake plesne sezije je bila in ostane prirediteljev tradicionalnega Trgovskega plesa. Vrši se ta ples tudi letos in sicer v soboto, 14. januarja 1928 v veliki dvorani hotela »Union« in obeta biti v resnici ena najsijajnejših plesnih prireditev. Ker je vstop dovoljen le proti vabilu in so ista že razposlana, se naprošajo vsi, ki so se pri razpošiljanju vabil mogoče pomotoma prezrili, kakor tudi oni prijatelji društva, ki bi se želeli te priznane najlepše prireditve vsake plesne sezije udeležiti, da to nemudoma prijavijo društveni pisarni Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani, Gradišče št. 17/I., telefon št. 2652.

Ljubljanska borza.

Tečaj 5. januarja 1928	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Berlin 1 M	13:525	13:556
Curih 100 fr.	1092:90	1095:90
London 1 funt	276:25	277:05
Newyork 1 dolar	56:53	56:73
Praga 100 kron	167:50	168:60
Triest 100 lir	298:75	300:75

lja in dolžna so vsem pomočnikom, ki so dovršili učno dobo, predpisati davek za zasebne nameščence (kvalificirane delavce). Ako je imel g. generalni direktor namen, da davek na ročno delo ostane do 1. aprila 1928 za vse delavce, ki so ga dotlej plačevali, potem mora to v okrožnici sami povedati. Dokler pri tem položaju ne prekliče razpisa br. 105071 ex 1927, tudi ni upravičen domnevati, da so oblasti nepokorne in da ne ubogajo danih navodil.

To sem smatral za potrebno, javno povedati, da ne bo izpraševanja, kdo je kriv, ako se ne izpolnijo nade »kvalificiranih« delavcev, katere stavijo na izjavo g. generalnega direktora. Potrebna pa je ta ugotovitev tudi, da ne bo nesporazumljenj, predvsem ne v tej smeri, kdo »ne uboga danih navodil«, ako jih ne dobi. — X.

Trgovinska predstavništva v inozemstvu.

Pod tem naslovom prinaša »Trgovinski Glasnik« z dne 4. t. m. zanimivo sliko o razvoju in sedanjem stanju gospodarske informacijske službe in trgovinske propagande posameznih držav, poudarjajoč, da predstavljajo njih smotrna organizacija i za nas najvažnejše vprašanje, ki se bo z njim v bližnji bodočnosti bavila konferenca vseh gospodarskih zbornic v naši državi.

Z razvojem mednarodnega prometa tokom minulega stoletja je zahtevala zaščita ekonomskih interesov vsake države ne samo večjo privatno inicijativo in poglobitev medsebojnih vezi, temveč tudi boljše organizirano, aktivnejšo in v strokovnem pogledu na višku stoječo informacijsko službo v širnem svetu.

Konzularni agenti, ki so obstojali že več stoletij v nekaterih državah, niso bili več kos nalogam, ki jih je stavljal nanje nagel gospodarski razmah in napredek. Otopeli so v birokratizmu in vršili več ali manj administrativne, tu in tam pa celo politične posle. Zato se je že v šestdesetih letih minulega stoletja pokrenilo vprašanje organizacije gospodarske informacijske službe, ki naj bi slonela na popolnoma novih temeljih.

V tem pogledu so se stavili razni predlogi, ki so na eni strani predvidevali reorganizacijo konzulatov v tem zmislu, da bi še mogli nadalje zastopati gospodarske interese svoje zemlje, na drugi strani pa se je naglašala potreba, da se naj radi nujnosti specialne strokovne naobrazbe ustanove v inozemstvu posebna trgovinska predstavništva.

To slednjo pot je ubrala večina držav. Reforma konzulatov pa je obstojala največje v tem, da se je izvršila nova rekrutacija konzularnega osebja in podelil poseben delokrog, ločen od diplomatskega.

Oživotvorenje trgovinskih predstavništev se je doseglo na ta način, da so se pridžali poslaništvom posebni trgovinski atašeji, konzulatom pa trgovinski agenti in specialni uradi. In končno so se osnovala še nacionalne trgovske zbornice v inozemstvu, ki so postale v kratkem času poluradni organ v informacijski službi.

Dobri rezultati te organizacije v nekaterih državah niso izostali. Tako je imela bivša Avstroogrška dobre trgovinske agente za svojo gospodarsko ekspanzijo in njihova gospodarska poročila so nudila koristen material za trgovinske pogodbe in trgovinsko politiko ter solidno podlago za poglobljanje trgovinskih in sploh gospodarskih odnošajev z inozemstvom. Poleg tega pa je še osnovala posebne trgovinske atašeje pri poslaništvih in trgovske zbornice v važnejših državah. Francija je organizirala posebno trgovinska predstavništva v inozemstvu in vršila dobro izbiro trgovinskih atašejev, ki so postali v zvezi s francoskimi trgovskimi zbornicami pionirji trgovinske ekspanzije Francije.

Nadalje so se v mnogih državah ustanovili centralni trgovinski organi z nalogo, da prikupljajo, proučujejo in publicirajo material, ki ga spreje-

majo iz inozemstva, ter služijo za vez med predstavniki v tujini in gospodarstvom v domovini. Tako vrši v Angliji to nalogo Udruženje britanskih trgovskih zbornic, ki je popolnoma prostovoljna organizacija. V Nemčiji se je osnoval tak centralni organ v sporazumu ministrstva zunanjih del in trgovine in vrši svoje naloge kot uradna ustanova. V Franciji obstoja zunanji urad za trgovino, ki deluje sicer avtonomno, a pod nadzorstvom ministrstva trgovine in industrije.

V naši državi se je v tem pogledu storilo še bore malo, saj imamo samo eno trgovsko zbornico v inozemstvu, a pri nobenem poslaništvu ali konzulatu strokovno kvalificiranih opazovalcev in motrilcev važnih pojavov gospodarskega življenja. Svoja izvajanja zaključuje list s konstatacijo, da je skrajni čas, da se obravnava tako važnemu vprašanju tudi pri nas posveti izčrpna pažnja.

K temu je pripomniti, da se izdeluje v ministrstvu zunanjih del pravilnik za reorganizacijo naše konzularne službe in gospodarske zbornice so bile pozvane, da podajo k stvari svoje izjave. Zbornica TOI v Ljubljani je izdelala v tem pogledu izčrpno in temeljito poročilo, v katerem je začetan smotrni program gospodarskega delovanja in propagande naših konzulatov v inozemstvu in le v interesu našega ekonomskega razmaha, procvita, pa tudi ugleda v inozemstvu bo, ako ga ministrstvo v polni meri uvažuje in udeležuje. Ko pa bo pravilnik zakonjen, nastopi druga važna naloga za ministrstvo: Določiti tako izbiro strokovno zares kvalificiranega uradništva, da bo moglo v polnem obsegu vršiti začetan program. Posebno je treba naglasiti — in mnoge žalostne izkušnje v minulih letih to potrjujejo — da ni vseeno, kdo nas predstavlja v inozemstvu, da mora v tem pogledu izginiti kvarna protekcija, ki je ustvarjala pri konzulatih topla ognjišča raznim nesposobnim ljudem, ki pač niso mogli delati drugega, ko vidirati potne liste in kvečjemu še kvariti ugled naše domovine. Na tako odgovorna mesta spadajo samo ljudje z globoko strokovno-gospodarsko izobrazbo, ki bodo prežeti od volje do neumornega dela, pa tudi iskrene ljubezni do ekonomskega procvita svoje lastne domovine.

»Prager Presse« piše v neki številki, da bodo konzulati po ukinitvi potnih listov izgubili devet desetih svojega dela. Zares odkrito priznanje, v čimer obstoja po večini delo raznih konzulatov. Od tega simplega administrativnega dela morajo konzulati preiti k pozitivnemu delu, to je k temeljitemu proučevanju vseh pojavov narodnega gospodarstva dežele, v kateri se nahajajo, in vsestranskemu poglobljanju gospodarskih odnošajev med njo in domovino. Zato pa je potrebna sistematična informacijska služba. Na vsak način je odklanjati konzularna izvestja, kakor ga je izdala naše ministrstvo zunanjih del leta 1925, ki najdemo v njem sicer teoretične razprave o fašizmu ali kulturnih prilikah v Severni Ameriki, bore malo pa tega, kar vendar predvsem bistveno interesira vse gospodarske kroge! O možnosti eksporta, importa, sploh vsega onega, kar bi moglo voditi do tesnih in plodnih trgovinskih stikov.

Radi tega bo treba izvršiti temeljito rekrutacijo in pregrupacijo konzularnega osebja in prideliti konzulatom strokovnjake — bodisi, da se imenujejo trgovinski atašeji ali kako drugače, ki bodo vestno in uspešno vršili svoje funkcije in nudili koristen informacijski material ne samo enkrat na leto v obliki izvestij — večkrat še post festum — temveč ob vsaki ugodni in koristni priliki prizadejim gospodarskim korporacijam kakor trgovskim zbornicam i. dr. Njih nadaljnja naloga pa je tudi, širiti poznavanje naše lastne domovine v inozemstvu, vzbujati v njem zaupanje do naše gospodarske sile in tako ustvarjati ugoden teren za one momente, ko se pokaže potreba po najetju kakega posojila. Koliko se nam je treba v tem pogledu učiti še od drugih narodov! Nekatere države niso ostale samo

pri tem, da so ustanovile posebna trgovinska predstavništva v inozemstvu, temveč poslaništvom ali konzulatom so pridžale še specialne agrarne in socialno-politične atašeje, vse to pač iz težnje, da bi dobivale izčrpne in objektivne informacije tudi glede agrarnega in socialnega napredka posameznih držav, jih proučevale in udeležile njih koristno jedro, v kolikor bi odgovarjalo njihovemu lastnemu gospodarskemu in socialnemu razvoju. Mi še pač dolgo ne bomo tako daleč, kljub temu, da bi kak agrarni ataše za državo z 80% kmečkoga prebivalstva brez vsakega intenzivnega obdelovanja zemlje, n. pr. v Danski ali Češki mogoče vendar le ne bil za nas brez vsakega pomena in koristi — vsaj kot glas vpijočega v puščavi!

Naglasimo: Država mora biti čuvarica gospodarske in socialne blaginje svojega ljudstva. Dobra gospodarska politika mora biti torej njen najvišji smoter. Udeleževanje tega cilja pa ni omejeno samo na naše domače ozemlje, temveč je v tesni in nerazdružljivi zvezi z vsem svetovnim gospodarstvom. In baš zato moramo imeti sposobne, vestne in neumorne pionirje v inozemstvu!

Trgovci in pametni gospodarji sploh čitajo redno

TRGOVSKI LIST!

Notranja kupna moč lire za časa njene stabilizacije.

Cene v trgovini na debelo so se precej hitro prilagodile novi vrednosti lire na valutnem trgu. Temu je pač vzrok okoliščina, da pride v trgovini na debelo najlažje do neposrednega izmenjavanja z inozemskimi trgi, nekateri predmeti se celo trgujejo v prvi roki v inozemskem denarju. Zato sledijo cene na debelo za petami vsem večjim izpremembam. Indeks cen na debelo je dosegel svoj vrhunec ravno avgusta 1926. Angleški funt je bil tedaj okoli 150 lir, zlata lira okoli 6 papirnatih in blagovni indeks 691. Od tedaj naprej so padale cene na debelo skoro ravno tako hitro kot cene tujim valutam. Tako so dosegle približno višino, na kateri so se stabilizirale kasneje valutne cene meseca junija, a blagovne cene meseca avgusta. Prilagoditev cen v trgovini na debelo se je torej izvršila v razdalji dveh mesecev. Od tedaj so bile le neznatne oscilacije in le zadnji teden pod vplivom končne stabilizacije lire na kvoti 19 lir za en dolar, torej 3% nižje kot prejšnja kvota 90, moremo zaznamovati neko znatnejšo izpremembo. Drugi teden meseca decembra za časa še stare kvote 90 je znašal indeks na debelo 482,2, to se pravi, za 482,20 papirnatih lir se je moglo kupiti na debelo toliko blaga kot leta 1913 za 100 lir. Preračunano na zlato po tedanjem tečaju okoli 355,50, to je znašalo 135,6. Zvišanje deviznih tečajev za okoli 3% radi stabilizacijskega odloka ni povzročilo podražanja blaga v papirnatih lirah, blagovni indeks je v tretjem tednu celo nekaj nižji, namreč ravno 482,0, a radi izpremembe v deviznih tečajih, preračunan na zlato, znatno nižji, namreč 133,6. Tako je povzročila stabilizacija lire na višini 3,66 papirnatih lir za 1 zlato liro, da je danes indeks blaga na debelo v Italiji nižji kot v vseh drugih državah s stabilizirano valuto: v Italiji 133,6, v Angliji 134, v Nemčiji 140, v Združenih državah 148.

Dosti bolj počasi sledijo splošni stroški za preživljanje izpremembam na trgih valut in blaga na debelo. To dejstvo je zadnje mesece precej oviralo delovanje produkcije in je bila splošna gospodarska bitka obrnjena v prvi vrsti na znižanje teh stroškov, ki so odločilni pri strokovni kalkulaciji produkcije. Ti stroški do sedaj še niso padli v isti meri kot cene izgotovljenim proizvodom v trgovini na

debelo in je posebno važno tudi dejstvo, da je bil v prejšnjih letih inflacije in ugodne konjunktore indeks stroškov za preživljanje vedno nekaj nižji kot indeks blaga na debelo, kar je vsekakor moralo biti ugodno za produkcijo. Priznati se pa mora, da se je tudi na tem polju dosedaj doseglo že jako dosti in da se je razlika med obema indeksoma dosti znižala, o čemur nam da sledeči izkaz jasno sliko:

	indeks na debelo	življ. stroški v pap.	v zl.
avgust 1926	691	652	110
oktober	655	672	143
december	619	656	151
april 1927	565	651	168
maj	537	612	172
junij	509	586	169
julij	491	548	155
avgust	485	543	153
september	484	537	151
oktober	484	536	151
november	484	535	150
december	484	530	144

Za stroške za preživljanje imamo več indeksnih sistemov, vsako večje mesto ima zase lastni indeks, ker je draginja odvisna vedno od lokalnih razmer. Gornji indeks za preživljanje je oni, katerega je sestavila milanska občina, indeks na debelo je pa sestavljen po milanski trgovinski zbornici. Obema je podlaga leto 1913 = 100. V zadnjem času se je po vladni odredbi pričel izdajati novi indeks, kateri ima za podlago stanje meseca junija 1927 = 100. Po starem indeksu je znašala draginja v Milanu junija 586,31 in padla do decembra na 530,90, torej okoli 10%, po novem indeksu je nazadovala od 100 meseca junija na 90,49 meseca novembra 1927, torej tudi približno 10%.

Sladkor.

Poročila o svetovnem pridelku sladkorja so sedaj vsa zbrana; prišli so tudi že podatki o trstnem sladkorju. Tako si moremo napraviti sedaj precej točno sliko o tej velevažni gospodarski panogi. Statistika, ki jo priobčamo, je iz Magdebuga, nemškega sladkornega središča; Jugoslavija je v rubriki »druge dežele«. Vse številke so v milijonih stotov po 50 kg.

Pesni sladkor v Evropi.

	1925/26	1926/27	1927/28
Nemčija	81'91	83'14	84'00
Rusija	20'84	17'19	28'00
Češkoslovaška	29'94	20'87	26'60
Francija	15'16	14'58	18'00
Poljska	11'51	11'05	13'20
Belgija	6'64	4'67	6'00
Italija	3'22	6'28	5'60
Anglija	1'04	3'31	5'38
Holandija	6'12	5'75	5'20
Španska	4'88	5'69	4'80
Ogrska	3'45	3'47	3'80
Rumunija	2'31	3'20	3'80
Danska	3'60	3'02	3'20
Švedska	4'09	0'42	2'00
Avstrija	1'56	1'59	2'10
Bolgarija	0'77	0'63	0'70
Švica	0'14	0'16	0'14
Druge dežele	1'89	2'15	2'28
Skupaj	149'08	137'23	161'10

Morebitno nesoglasje pri seštevanju rezultata iz okrajšanih decimalk pri produkciji posameznih držav.

Prav posebno nas v seznamu zanimala naraščanje ruskega pridelka. Če se bo Rusom posrečilo, da bodo vso peso predelali v sladkor, bodo v bodoče imeli na svetovnem trgu lahko veliko vlogo. In moramo še pomisliti, da tu zraven niso vštete ruske obrobne države in tudi ne Poljska, kar je bilo pred vojsko po večini pri Rusiji. Češkoslovaški, francoski in švedski dvig v zadnjem letu moramo označiti kot izenačenje za prejšnje nazadovanje. Anglija je dvignila produkcijo nenavadno visoko; govorili smo že o tem in tudi o bogatih podporah angleške vlade. Splošno vidimo, da je evropski pridelok od lani na letos zelo narasel in da je letoš nadkrillil tudi predlansko produkcijo. Pri Španski moramo omeniti tudi še, da je edina dežela v Evropi, ki se peča poleg pešnega tudi s produkcijo trstnega sladkorja, spričo svetovne produkcije seveda v kaj majhnem obsegu. Preidemo na

pesni sladkor v Ameriki.

	1925/26	1926/27	1927/28
U. S. A.	16'09	16'03	18'00
Kanada	0'65	0'57	0'60
Skupaj .	16'74	16'60	18'60

Tudi Amerika je svojo produkcijo pomnožila, ki pa zaostaja daleč za evropsko.

Trstni sladkor v Ameriki.

	1925/26	1926/27	1927/28
Kuba	97'69	90'17	80'00
Havaii	14'11	14'49	14'58
Braziliija	13'53	17'01	13'00
Porto Rico	10'83	11'25	11'30
Argentina	7'92	9'51	7'00
Druge dežele	30'21	27'70	27'95
Skupaj .	174'29	170'13	153'83

Tu opazimo precejšnje nazadovanje, kar je v prvi vrsti posledica prostovoljne omejitve produkcije na Kubi. Vidimo pa, da producira Kuba še zmeraj več kot polovico vsega ameriškega trstnega sladkorja, kar ji daje ono znano veliko vlogo na svetovnem sladkornem trgu.

Trstni sladkor v Aziji.

	1925/26	1926/27	1927/28
Brit. Indija	59'54	64'16	64'00
Java	45'58	39'20	47'00
Filipini	8'73	11'69	12'00
Japonska in Formosa	12'83	9'99	12'00
Skupaj .	126'18	125'04	135'00

Lanska produkcija je šla nazaj, letošnja je pa zopet zelo narasla, kar gre v obeh slučajih skoraj izključno le na račun Jave. Vidimo, da pridela Java več kot polovico kubanske množine ter da je njen sladkor poleg kubanskega največji konkurent evropskemu pesnemu sladkorju. Sicer ostane večji del javanske produkcije v Aziji, a se produkcija lahko še zelo razširi in bi mogle priti velike množine javanskega sladkorja na svetovni trg. To je tudi vzrok, da se Kubanec Tarafa tako zelo trudi za vključitev Jave v sladkorni dogovor. Indija porabi ves sladkor doma in ga mora še prikupiti. Opazimo tudi, da se je azijska produkcija v zadnjem letu že prav zelo približala ameriški.

Trstni sladkor v Afriki.

	1925/26	1926/27	1927/28
Natal	4'28	4'33	4'83
Mauritius	4'82	3'85	4'30
Egipt	1'89	1'80	1'78
Mozambique	1'20	1'60	1'40
Réunion	1'18	1'13	1'12
Skupaj .	13'37	12'71	13'41

Torej majhen prirastek od lani na letos.

Trstni sladkor v Avstraliji.

	1925/26	1926/27	1927/28
Avstralija	10'45	8'31	9'70
Otočje Fidži	1'41	1'70	1'90
Skupaj .	11'86	10'01	11'60

Omembe vreden je padec od predlanske kampanje na lansko ter zopetni dvig od lani do letos.

Vse to, kar smo doslej napisali, bo mo sedaj sešteli. Najprvo.

pesni sladkor.

	1925/26	1926/27	1927/28
Evropa	149'08	137'23	164'10
Amerika	16'74	16'60	18'60
Skupaj .	165'82	153'83	182'70

Produkcija v l. 1927/28 bo daleko nadkrilila produkcijo kampanje v letu 1926/27 in bo presegla za precejšen znesek tudi produkcijo leta 1925/26.

Trstni sladkor.

	1925/26	1926/27	1927/28
Evropa (Španska)	0'17	0'13	0'18
Amerika	174'29	170'13	153'83
Azija	126'18	125'04	135'00
Afrika	13'37	12'71	13'41
Avstralija	11'86	10'01	11'60
Skupaj .	325'87	318'02	314'02

Omejitve sladkorne produkcije na Kubi je izražena v številkah nazadovanja v zadnjih dveh kampanjskih letih. Vse te številke nam kažejo količine surovega sladkorja.

SVETOVNA SLADKORNA PRODUKCIJA.

	1925/26	1926/27	1927/28
Pesni sladkor	165'82	153'83	182'70
Trstni sladkor	325'87	318'02	314'02
Skupaj	491'69	471'85	496'72

Torej imamo pričakovati letos nekoliko večji pridelek kot predlanskim in tudi nekaj večji kot lani. Posebej nas pa še zanima razmerje obeh vrst sladkorja.

Pred par desetletji je bil trstni sladkor glede množine visoko nad pesnim, pred vojsko sta si bila precej enaka, vojska je potisnila produkcijo pesnega sladkorja na minimalne zneske, zadnja leta so jo pa zopet zelo dvignila. V odstotkih je to za zadnje tri kampanje takole izraženo:

	1925/26	1926/27	1927/28
Pesni sladkor	33'11	32'60	36'80
Trstni sladkor	66'89	67'40	63'20
Skupaj	100'00	100'00	100'00

Razmerje obeh vrst sladkorja je torej že ca 1:2, oziroma v zadnji kampanji že preko tega.

Avstrijska gospodarska bilanca.

V »Prager Tagblatt« objavlja Rud. Natscheradetz z Dunaja zanimive podatke o napredku avstrijskega poljedelstva, o porastu eksporta gotovih izdelkov, o avi-dogovoru, o dotoku inozemskega kapitala in o izgledih za leto 1928.

Ako bi hoteli gospodarsko bilanco avstrijske republike za leto 1927 presojevati izključno po efektnih kurzi in poslovnem prometu na borzi, ne bi prišli do pravih zaključkov. Dunajska borza namreč že več let ni zanesljiv gospodarski barometer in če hočemo vedeti, kako stoji Avstrija v gospodarskem pogledu, se moramo nasloniti na statistiko o blagovni produkciji, o delovnem trgu, o zunanji trgovini, o tovrnem prometu na železnicah, o obtokih v finančnih institutih in na druge konjunktorne znake. Raz te vidike bilanca ni bila neugodna, temveč moramo celo trditi, da je Avstrija zopet napredovala za lep kosček.

Po razpadu velikega cesarstva pač ne bi bil nihče smatral za možno, da se bo mogla majhna republika preživljati z lastno zemeljsko produkcijo. Ta činjenica pa danes nedvomno obstoja, kajti Avstrija v nekaj letih sploh ne bo več navezana na uvoz inozemskega žita in živine, temveč bo celo izvažala nekatere poljedelske produkte, kar se v omejenem obsegu vrši že sedaj, na primer v jčmenu, ki uspeva v izvrstnih kvalitetah in je našel dober odjem v Holandiji.

Radi zelo ugodne žetve je uvoz življenskih potrebščin in pijač do konca novembra padel za 75.000 ton, kar pa ni prišlo do izraza v denarni vrednosti radi dviga žitnih cen. Trenutno razširjajo sladkorne tovarne svoje obrate tako, da v bližnji bodočnosti tudi sladkorja ne bo več uvažala. Produkcija mleka pa je tako narasla, da je izbruhnila odjemna kriza. Tako morejo štiri velike mlekarne z dnevno predelavo 430.000 l mleka svoje zelo moderne naprave le deloma izrabljati. Zvišana carina za maslo in sir bo omogočila konkurenco z inozemstvom, ki je še vedno precej občutna.

Prehod k agrarni državi, ki ga je izvedla Avstrija s tretjo carinsko novelo, ustvarja vprašanje, kako učinkiti nastanejo iz tega za industrijski eksport. Da ni lahko izvesti v trgovinskih pogodbah zvišanje carin na poljedelske proizvode, ne da bi se nudile protiučelnosti na stroške industrije, pričajo pogajanja z našo kraljevino, ki še niso vodila do pozitivnih rezultatov. Avstrijska industrija je za domač konzum prevelika in ne more pogrešati izvoza, ker bi mogla sicer izrabljati svojo kapaciteto samo do 30%. Če ne bo mogla obdržati eksporta, se bo morala prilagoditi spreminjenim razmeram in ustvariti slabjša podjetja, kar se je deloma že zgodilo potom fuzij in se še dogaja. Kar se tiče eksporta gotovih izdelkov, je bilo leto 1927 leto visoke konjunktore, kajti 70% celokupnega izvoza v vrednosti 1322 milijonov šilingov je odpadlo samo na industrijske produkte.

V izvozu zavzema prvo mesto Nemčija, saj je uvozila iz Avstrije blaga v vrednosti 335 milj. šilingov, skoraj dvakrat toliko kakor v prejšnjem letu. Če bo nemški import vztrajal pri tej višini, pa je negotovo, kajti v Nemčiji se pojavljajo znaki konjunktorne depresije.

Posebno je pospeševal izvoz takozvani Avi-dogovor, s katerim se je Alpska montanska družba zavezala, da povrne železni industriji v izvozu povišano carino. Praktične posledice tega dogovora pa za družbo niso bile posebno razveseljive. Železo predelujoče industrije so na svoje stroške zvišale produkcijo za 100% in vsote, ki jih mora radi tega plačati družba za eksportne premije, gredo v milijone. Dogodila se je celo anomalija, da prodaja družba, upoštevajoč bonifikacije, svoje jeklo v domači državi po nižjih cenah, ko bi jih mogla doseči pri direktnem izvozu.

Kot aktivna postavka v avstrijski gospodarski bilanci se morejo vknjiziti tudi uspehi v elektrifikaciji železnic.

Emancipacija od inozemskega premoja se vrši kljub izrabi vodnih sil le polagoma, kar je v zvezi z zaostalostjo domačih premogokopnih naprav in visokimi proizvodnimi stroški. Bistveno izboljšale so se v preteklem letu tudi kreditne razmere.

Bančni diskont, ki se je v letu 1926 znižal v štirih etapah od 9 na 7%, tekom celega leta ni narasel preko 6½%, znašal pa je več mesecev samo 6%. Kljub temu so se stavile v meničnem eskontu na Narodno banko le male zahieve, ker so se nudili bankam in velikim industrijskim podjetjem inozemski krediti po zelo nizkih obrestih. rosebno bogate so bile navedene ponudbe v zadnjem četrtletju.

Izgledi za tekoče leto se presojajo s precejšnjim optimizmom. Novo investicijsko posojilo ne bo nudilo samo industriji zaposlitve, temveč bo prineslo tudi olajšanje denarnega stanja. 350 milijonov šilingov naj dobe zvezne železnice v svrhu nabave potrebnega konstrukcijskega materiala. Tudi cela vrsta kolodvorov se bo na novo prezidala. To leto je pričakovati tudi spremembe v zaščiti najemnikov, o čemer se že razpravlja v parlamentu. Seveda si parlamentarne stranke še niso na jasnem, kako se naj lotijo tega nadvse težavnega problema. Največja tezava leži v tem, da oni najemniki, ki posedajo stanovanja visoke vrednosti, ne bodo zmogli valoriziranih najemnin in jih bodo morali izprazniti, ne da bi mogli najti drugih, ki bi bila v skladu z njihovimi dohodki. Pri tem se misli na etapno izvrševanje rešitve, kar pa ne bi pomenilo nikake rešitve, kajti tako dolgo, dokler najemnine niso tako visoke, da obrestujejo investicijski kapital za nove zgradbe, stavbeno delovanje ne more zavzeti nikakega razmaha. Zidanje stanovanj za srednje sloje, ki občutno primanjkujejo, je neizogiben predpogoj za pregrupacijo najemnikov in v tej točki bi morala vlada predvsem doseči soglasje s posameznimi strankami.

Kaj se bo zgodilo v novem letu z borzo, ostane še naprej odprto vprašanje. Naj bi se že konečno otrešla ambicije, biti mednarodni trg, in se zadovoljila z vlogo krajevnega tržišča. Potem bi mogla v doglednem času računati s poživljenjem domače kapitalne sile in z dotokom novih plodonosnih vrednostnih papirjev.

Trgovina.

Riž na Ogrskem. Ogrska importira vsako leto 200.000 met. stotov riža v vrednosti 9 milijonov pengö. V interesu izboljšanja trgovske bilance bodo uvoz riža popolnoma ustavili, ker je mogoče pridelovati riž tudi na Ogrskem. V zadnjih letih so napravili že tozadevne poskuse in so imeli poskusi najboljši uspeh. Poljedelsko ministrstvo bo porabilo letos 100.000 pengö za pospeševanje pridelovanja riža. Poskusi pravijo, da se more 50 do 60 odstotkov investirane glavnice dobiti nazaj že v prvem letu. Riževa polja zahtevajo na oralo investicijo 700 do 800 pengö. Nadaljno obdelovanje polja ni dražje kot ono na drugih poljih. Tudi pri nas v jugoslaviji je vse, polno okrajev, ki bi bili pripravi za pridelovanje riža. Sicer ga nekaj že pridelujemo, posebno prav doli na jugu, a je še dosti drugega neporabljenega sveta, ki bi nesel lep pridelek.

Industrija.

Izdelovanje umetne svile iz bombaža. V angleških tekstilnih krogih razpravljajo živahno o novem načinu za izdelovanje umetne svile iz bombaža. Gre za izboljšanje takozvanega imunizacijskega procesa, ki daje bombažu in umetni svili Viscosa barvilne lastnosti acetilne svile. Novi način imenujejo esterifikacijo. Pravijo, da nima nobenih slabih posledic za kvaliteto preje. Seveda bi v ugodnem slučaju ta način pomenil popoln preobrat na polju izdelovanja umetne svile.

RAZNO.

Ameriška komisija v Nemčiji. Ameriška Zveza bank hoče poslati v Nemčijo preiskovalno komisijo, da študira finančni položaj Nemčije. Povod za to so dale nejasnosti o nemškem finančnem položaju, nastale po spomenici Guaranty Trust Coe, v kateri se priporoča prodaja nemških vrednot. V komisiji bo tudi bivši ameriški državni tajnik Hughes, vodil jo bo pa predsednik oddelka za inozemske fonde pri ameriški Zvezi bank.

Ljudsko gibanje v Mariboru. V letu 1927 je bilo v Mariboru rojenih 767 oseb in sicer 406 dečkov in 361 deklic; porok je bilo 358; umrlo je 808 oseb, in sicer 408 moških in 400 žensk. — Po veri je bilo rojenih katoličanov 741 (392 moških in 349 žensk), pravoslavni 13 (8 moških in 5 žensk), evangelijskih 13 (6 moških in 7 žensk), brezvercev —. Umrlo je pa: katoličanov 778 (288 moških in 390 žensk), pravoslavni 16 (14 moških in 2 ženski), evangelijskih 14 (6 moških in 8 žensk). Porok je bilo pri katolikih 333, pri pravoslavni 14, pri protestantih 9 in pri brezvercih 2. Po župnijah se razdele sledeče: stolna župnija: rojenih 127 (60 moških in 67 žensk), umrlih 114 (55 moških in 59 žensk), porok 81; frančiškanska župnija: rojenih 185 (100 moških in 85 žensk), umrlih 122 (58 moških in 64 žensk), porok 144; magdalenska župnija: rojenih 429 (232 moških in 197 žensk), umrlih 542 (275 moških in 267 žensk), porok 108.

V službi stranke. Vsakemu je všeč, če vidi, da se kdo za njegove osebne zadeve zanima. Brezbriznost postane lahko žaljiva, osobito velja to načelo v občevanju s kupovalnimi strankami. Da se doseže popolna zadovoljnost z nakupom, je treba, da se trgovec povsem ravna po izraženih zahtevah, koristno pa je, če se poskusi trgovec poglobiti v tajne, torej neizražene želje konsumenta. Da se stranka k nakupu ne more odločiti, je pogostoma kriva nesposobnost prodajalca, se zamisliti v interese dotične osebe. V tem oziru pomaga edino nekaj truda in vneme, da se ta pomankljivost odpravi. Kupčija se vedno razbije ob pomislekih stranke. V slučaju, da pozna trgovec te pomisleke in ima nekaj vaje za take slučaje, se bo dalš ovira pri dobri volji premostiti. Če pa stranka izrečno ne pove svojih pomislekov, se bo dalo iz slučajnih namigavanj, mogoče celo po gotovih kretnjah ali drugih zunanostih sklepati na misli in želje kupca, skratka, treba je osebo skrbno študirati, v razgovoru poskusiti priti stvari do jedra, večinoma se bo našla prava struna, ki še manjka soglasju. Čim večja je sposobnost trgovca, se poglobiti v interese strank, tem večji bo promet. — K. Tiefengruber.

Po svetu. — Češka zavarovalna banka »Slavija« je imela v letu 1927 nad 410 milijonov Kč rezerv in zakladov ter zavarovalno vsoto v znesku nad 165 milijonov Kč. Leto 1927 pomeni za banko temeljit komercialen razmah ter bistveno finančno okrepitev. — Glede na bližnje velike cestne zgradbe ter na asfaltiranje cest v ogrskih mestih bo zgradila Britansko-ogrška banka na Ogrskem **asfaltno tovarno**. Priprave so že vse izvršene, tovarna se bo nahajala pri Budimpešti. — Predsednik newyorške Federal Reserve banke Strong bo obiskal po nagibu ameriškega izvedenca pri Poljski banki Mr. Deveya tudi Poljsko. — Poljska podružnica Brown Boveri d. d. bo zvišala delniško glavnico od 2 milijonov zlatov na 4 milijone, z novo izdajo 20.000 delnic po 100 zlatov in po tečaju 110 zlatov. — Vprašanje turških dolgov so na posvetovanjih v Parizu menda vendarle rešili. Beremo, da sta sporni

samo še dve bistveni točki. — Poraja se stremenje po obnovi bruseljske sladkorne konvencije iz leta 1902; nekoliko bi jo spremenili in razširili. Ta konvencija je imela namen, da je zabranila podeljevanje eksportnih premij, ki so bile v nekaterih državah običajne. Eden glavnih kontrahentov je bila Rusija. — V najkrajšem času bo ustanovljena zveza (kartel) poljskih producentov cevi s centralo v Katovicah in s podružnico v Varšavi. Zveza bo organizirala enotno prodajo doma in v inozemstvu ter bo posredovala med domačimi proizvajalci ter mednarodnim kartelom cevi. — Čehi se pohvalijo, da je bilo preteklo leto v njih avtomobilni industriji dosti boljše kot leto 1926. Veliko je bilo poprav in novih investicij, izdelovanje bolj racionalno itd. — Zopet se porajajo vesti o ustanovitvi angleškega premogovnega kartela. — 11. in 12. t. m. se vršijo v Berlinu posvetovanja nemških in češko-slovaških tekstilnih industrijev. — Kakor vemo, so Poljaki do 29. febr. 1928 prepovedali vsak uvoz pšenice in pšenične moke. Sedaj so pa dovolili uvoz 2000 vagonov iz Ogrske. Ogrska vlada je namreč zagrozila z odpovedjo trgovske pogodbe, ki je za Poljsko zelo ugod-

na; Poljska izvažala namreč na Ogrsko zelo veliko premoga in tekstilij. — Konkursi na Poljskem so v prvih letošnjih treh četrtletjih padli; lani jih je bilo v omenjeni dobi 260, letos pa 152. — V Rimu so ustanovili poljedelski kreditni zavod; kreditni zavodi so podpisali zanj 25 milijonov lir, država pa 19 milijonov. — Družba za prirejanje velesejmov v Solunu se trudi, da bi jesenski velesej stalno vpeljala, pa je zadela na velike težkoče od strani trgovskih zbornic in nekaterih izdelovalnih organizacij. Te organizacije hočejo, da bi bil organizem sejmov drugačen. — V zalogi nemškega lista »Türkische Post«, ki izhaja v Carigradu, je začela izhajati zbirka turških zakonov v nemški prestavi. Zlasti gre za zakone, ki jih potrebuje veletrgovina in ki služijo praktičnim namenom. Zbirka izhaja v zvezkih, na primer: zakon o zasebnih zavarovalnih družbah. Na mesec bosta izšla 2 zvezka po 16 strani, za 0,9 t. funtov vsak. — V opekarski zvezi združene ogrske opekarne so napravile lani še enkrat toliko opeke kot leta 1926, namreč 250 milijonov kosov. Povprečno bodo izplačevale tovarne za 50 odstotkov večjo dividendo. — Centralni odbor Sovjetske zveze je dovolil emisijo notranjega državnega posojila v znesku 100 milijonov rubljev tekom triletnega roka. Posojilo bo služilo izključno poljedelskim namenom. — Italijanska pristanišča, ki so postala z letošnjim 1. januarjem deloma ali popolnoma prosta pristanišča, so sledeča: Savona, Genova, Livorno, Neapol, Brindisi, Benetke, Trst, Reka, Palermo in Messina. — Z januarjem so in bodo izvedle avstrijske predilnice bombaža omejitve obrata. Sedaj delajo s ca 70 odstotno kapaciteto.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani (2. januarja).
 Govedina: V mesnicah po mestu 19 Din za kg; na trgu: 1 kg govejega mesa I. 19, II. 15 do 17, III. 9 do 13, jezika 17 do 20, vampov 8 do 10, pljuč 8, jeter 17 do 19, ledic 17 do 20, možganov 17 do 20, loja 5 do 10 Din. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 22'50, II. 20, jeter 25 do 27'50, pljuč 19 do 20 Din. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 25, II. 20 do 23, pljuč 10, jeter 15, ledic 25, glave 7'50, parkljev 6, slanine trebušne 22, slanine ribe in sala 24, slanine mešane 23, slanine na debelo 23, masti 28, šunke (gnjati) 30 do 35, prekajenega mesa I. 30 do 32'50, II. 25 do 27'50, prekajenih parkljev 8 do 10, prekajene glave 10, jezika 35 Din. Drobniča: 1 kg koštrunovega 13 do 14, kozličevine 20 Din. Klobase: 1 kg krakovskih in debrecinskih 40, hrenovk, safalad in posebnih 32, tlačenk 20, svežih kranjskih 25, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih 50, prekajene slanine 25 do 30 Din. Perutnina: Kokoš 25 do 40, petelin 25 do 30, raca 25 do 30, domač zajec, manjši 10 do 15, večji 18 do 25 Din. Divjačina: Divji zajec 40 do 60, 1 kg srne 20 do 30 Din. Ribe: 1 kg karpa ali linje 25, ščuke 28 do 30, postrvi 60, klina ali mreje 15, pečenke 10 Din. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2'50 do 3, 1 kg surovega masla 40 do 44, čajnega masla 50 do 60, masla 44, bohinskega sira 28 do 32, sirčka 10, eno jajce 1'75 do 2 Din. Pijske: 1 liter starega vina 14 do 20, novega vina 16 do 20, 1 čaša piva 3, vrček piva 4 do 4'50, 1 steklenica piva 5'25 do 5'50 Din. Kruh: 1 kg belega 6, črnelega in rženega 5 Din. Sadje: 1 kg luk-

suznih jabolk 8, jabolk I. 7, II. 6, III. 4 do 5, ena oranža 1'50 do 3, limona 0'75 do 1, 1 kg rožičev 10, fig 10, dateljnov 24, mandeljnov 48, orehov 10, luščenih orehov 30, suhih češpelj 10 do 12, suhih hrušk 8 Din. Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 64 do 72, Santos 48 do 52, Rio 38 do 40, pražene kave I. 90 do 100, II. 72 do 80, III. 56 do 60, kristalna belega sladkorja 14'50, sladkorja v kockah 16'50, kavne primesi 20, riža I. 12, II. 8'50, 1 liter namizn. olja 18, jedilnega olja 16, vinskega kisa 4'50, navadnega kisa 2'50, 1 kg morske soli 2'50, kamene 3, celega popra 62, mletega 64, paprike III. vrste 28, sladke paprike po kakovosti 52, 1 liter petroleja 7, 1 kg testenin I. 12, II. 10, pralnega luga 3'50, čaja 80 Din. Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 5'50, št. 1 5'25, št. 2 5, št. 4 4'50, št. 6 4, kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 7, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2'50, koruzne moke in koruznega zdroba 3 do 4, pšeničnega zdroba 6 do 7, ajdove moke I. 9, II. 6 do 8, ržene moke 4'50 do 5 Din. Žito: 1 q pšenice 350 do 360, rži 320 do 350, ječmena 320 do 330, ovs 280 do 315, prosa 260 do 300, nove, sušene koruze 270 do 275, ajde 270 do 280, fižola, ribničana 425, prepelničarja 525, graha 430 do 500, leče 700 do 900. Kurivo: 1 q premoga 42, 1 kub. meter trdih drv 150, mehkih 75 Din. Krma: 1 q sladkega sena 80, polsladkega 75, kislega 60, slame 50 Din. Zelenjava in gobe: 1 kg endivije 18 do 20, motovilca 25 do 26, radiča 15 do 20, poznega zelja 3 do 4, rdečega zelja 4 do 5, kislega zelja 4, ohrovt 3 do 4, kartijol 9 do 10, kolerab podzemljic 1 do 1'50, špinace 20, čebule 3 do 4, česna 8 do 10, krompirja 1'25 do 1'50, repe 1, kisle repe 3, korenja 2 do 4, peteršilja 4 do 5, zelenjave za juho 4 do 5 Din.

Veletrgovina
A. Šarabon
 v Ljubljani
 priporoča
špecerijsko blago
 raznovrstno žganje, moko in
 deželne pridelke, raznovrstno
 rudninsko vodo.
 Lastna pražarna za kavo in
 mlin za dišave z električnim
 obratom.
 Ceniki na razpolago.
 Telefon št. 2666.

Trajno in koristno, primerno darilo je
šivalni stroj
 znamko **GRITZNER in ADLER**
 v raznih opremah. — Edino le pri
Josip Petelincu, Ljubljana
 blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
 Oglejte si razstavo brez obveznosti nakupa.
 Tuči na obroke. — Večletna garancija. — Pouk v vезenju brezplačen.

DOBAVA, PRODAJA.
 Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. januarja t. l. ponudbe glede dobave raznega lesa; do 12. januarja t. l. glede dobave 150 kg bakrenih cevi; do 13. januarja t. l. pa glede dobave šip in raznih stekel. — Predmetni pogoji so na vpogled pri gradbenem in mašinskem odelenju te direkcije.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
 Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)
 Brzjavke: Kredit Ljubljana :- :- Telefon št. 2040, 2457, 2548; interurban: 2706, 2806
 Peterson International Banking Code
 Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.

VINOČET
 tovarna
 vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
 nudi
najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.
 Zahtevajte ponudbo!
 Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.
 Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
 LJUBLJANA

 ZALOGA sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.
 Točna in solidna postrežba!
 Zahtevajte cenik!

MIRTNE vence in šopke za poroke najnovejših oblik, božične prtičke (rutice), umetne cvetlice in peresa, nagrobne vence i. t. d. nudi po konkurenčnih cenah
 Cvetličarna Podčetrtek
 Lastnik:
RADO PREGRAD.
 Specijalijeta:
 Mirtni venci in šopki.

„KVERTA“
 DRUŽBA Z O. Z.
 tvornica kuvert in konfekcija papirja
 LJUBLJANA
 Vožarski pot št. 1
 Karlovska cesta št. 2.

Malinovec
 zajamčeno pristne, izborne kakovosti, izdelan samo iz pravih gorskih malin, kakor tudi neoslajen MALINOV SOK (Succus), prodaja v vsaki množini po zmernih cenah tvornica
„ALKO“
 družba z o. z. LJUBLJANA, Kolizej.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
 GREGORČIČEVA 23
 TRG. IND. D. D.
 Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih listov. • Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lapake, posetnice itd. • LASTNA KNJGOVERNICA. • TELEFON ŠT. 2532.
 Ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.